

STRATEŠKI PLAN UDRUGE
OSOBA S INVALIDITETOM
“AGAPE”

RAZDOBLJE OD 2019.-2022.G.

Na temelju članka 24. Točka 3. Statuta Udruga osoba s invaliditetom „Agape“
na sjednici Redovne godišnje Skupštine dana 28.09.2018.g. donesen je

STRATEŠKI PLAN UDRUGE OSOBA S INVALIDITETOM „AGAPE“

RAZDOBLJE OD 2019. – 2022. GODINA

PODRUČJE DJELOVANJA:

Prva smo Udruga koja je osnovana s ciljem da okuplja osobe s invaliditetom na području Grada Omiša te Općina Šestanovac, Zadvarje, Dugi Rat i Podstrana (što je otprilike 380 km/2).

1. GRAD OMIŠ

Grad Omiš je Jedinica lokalne samouprave na području utvrđenom Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj.

U sastavu Grada Omiša su naselja Blato na Cetini, Borak, Čelina, Čišla, Donji Dolac, Dubrava, Gata, Gornji Dolac, Kostanje, Kučiće, Lokva Rogoznica, Marušići, Mimice, Naklice, Nova Sela, Omiš, Ostrvica, Pisak, Podašpilje, Podgrađe, Putišići, Seoca, Slime, Smolonje, Srijane, Stanići, Svinišće, Trnbusi, Tugare, Zakučac, Zvečanje. Prema popisu stanovništva iz 2011.g. u Gradu Omišu živi ukupno 14.936 stanovnika od čega 7.489 žena.

Područje Grada Omiša obuhvaća područje naselja sa zapadne strane omeđeno granicom Grada Omiša i Općine Dugi Rat (granica počima na moru zapadno od auto-kampa "Ribnjak" ide potokom prema sjeveru do Jadranske ceste, Jadranskom cestom u pravcu Omiša do spomenika Franji Kluzu, cestom prema starom selu Duće do kuće Rajka Opačka, preko istočnog dijela kuće Rajka Opačka u pravcu sjeverozapada na granicu k.o. Tugare), zatim južnom granicom k.o. Tugare skreće prema sjeveru zapadnim granicama k.o. Tugare, k.o. Dubrava, k.o. Dolac Donji do rijeke Cetine, skreće prema jugoistoku rijekom Cetinom do granice k.o. Dolac Gornji, k.o. Srijane, do zapadne granice k.o. Nova Sela, nastavlja zapadnom granicom k.o. Nova Sela do k.o. Biorine, onda ide sjevernom granicom k.o. Nova Sela, k.o. Blato do k.o. Kreševo, skreće prema jugu istočnim granicama k.o. Blato, k.o. Kostanje, k.o. Podgrađe, k.o. Slime i k.o. Rogoznica do mora.

Površina Grada Omiša je 266,2 km² (26.620 ha).

Grad Omiš smjestio se na ušću rijeke Cetine, 25 km južnije od grada Splita . Povoljan položaj omogućio mu je obranu u prošlosti, a danas je jedinstvena zanimljivost na hrvatskoj obali. Impozantna kamena vrata, kroz koja se bistra Cetina ulijeva u more - predstavlja geološki simbol ovog starog grada, a rijeka ujedno stvara jedini put u zaleđe od rijeke Jadro do Vrulje.

POVIJEST GRADA OMIŠA

Povijesno središte grada smješteno je na istočnoj obali Cetine, a u antičko vrijeme naselje se vjerojatno nalazilo sjevernije od današnjeg, u zaseoku Baučići. Podrijetlo naziva grada potječe od slavenske riječi HOLM / HUM, što je prevedenica ilirsko-grčke riječi ONAION / ONEON, a znači brijeg, brdo, mjesto na brijegu ili da je ONEUM prozvan po rijeci Cetini koju su grčki kolonisti u donjem toku

zvali Nestos iz čega se izvodi ime grada Oneum (Onaeum). Srednjovjekovni se grad naziva Olmissum, Almissum, a u doba mletačke vlasti Almissa. Današnje se ime Omiša izvodi iz srednjovjekovnog imena. U srednjem vijeku gusarstvo je za Omišane bio važan način stjecanja. Omišani su bili poznati gusari, što im je olakšao položaj grada, a i njihove lagane i brze brodice. U vrijeme najvećih pohoda na čelu omiških gusara bili su Knezovi Kačići, koji su puna dva stoljeća predvodili napade na papinske galije i trgovačke brodove moćne Venecije, Dubrovnika, Splita, Kotora. Nakon Kačića, gospodari Omiša su bili knezovi Šubići, braća Horvat koji su bili pod zaštitom bosanskog kralja Tvrtka I, bosanski velmoža Hrvoje Vukčić Hrvatinić, ban Ivaniš Nelipić, obitelj Matka Talovca koja vlast nad gradom dobiva od kralja Žigmunda, te bosanski vojvoda Stjepan Kosaca. Nakon što je Ladislav Napuljski 1409. prodao Dalmaciju Mletačkoj Republici, 1444. i Omiš je priznao vlast Mletaka u čijem sastavu ostaje do 1797. god. Nakon propasti Venecije, Omiš pripada Austriji sve do 1805. god. a od 1805 - 1813. francuskoj upravi. Nakon pada Napoleona Omiš zauzima, kao i cijelu Dalmaciju, Austrijska uprava gdje i ostaju sve do kraja Prvog svjetskog rata.

POLJICA

Poljica su nekada bila upravno-politički a danas su samo geografsko-povijesni pojam. To je nevelik prostor između uvira rijeke Cetine u Omišu i rječice Žrnovnice u Stobreču. U zaleđu se prostiru preko planine Mosor do Cetine ispod Garduna blizu Trilja. Po zemljopisnoj strukturi Poljica se odlikuju iznimnom ljepotom i bogatom povijesnom prošlošću. U odgonetanju davne i novije povijesne zbilje seljačke republike Poljica, poznate i pod nazivom Poljička knežija, nastala je od Ivana Luciusa iz 17. stoljeća do danas obimna literatura u našoj i svjetskoj historiografiji. U mnoštvu napisanih stranica o svakidašnjem životu Poljica, geografskim i povijesnim značajkama, geološko-morfološkim i klimatskim osobitostima zemljišnog prostora, arheološkim nalazima, toponomastičkoj i jezičnoj građi pojavljuju se u novije vrijeme monografski prikazi i zbornici znanstvenih radova ne samo o tome području u cjelini nego i o pojedinim njegovim dijelovima (Podstrana, Dugi Rat, Jesenice i dr). Ipak, po mišljenju A. Laušića, moramo priznati da još nemamo jedno sustavno djelo o srednjovjekovnim Poljicima koje bi, bez rodoljubnih zastranjivanja, na temelju povijesnih činjenica analitičko-kritički prikazalo presudne događaje poljičke prošlosti, osobito u doba narodnih vladara, i odnos Poljičana prema Neretvanskoj kneževini. Već je rečeno da se Laušić protivi tezama prema kojima su Poljica bila sastavnim dijelom Neretvanske Kneževine, koja je svoju zapadnu granicu protekla sve do Žrnovnice i time veliki dio poljičkog prostora izdvojila iz sastava Hrvatske sve tamo do XVI. stoljeća.

2. OPĆINA DUGI RAT

Dugi Rat smjestio se na obali Jadranskog mora, na državnoj cesti Split - Dubrovnik (D8), 15 km južno od Splita, odnosno 5 km zapadno od Omiša. Po posljednjem popisu stanovništva iz 2011. godine, Općina Dugi Rat imala je 7.305 stanovnika, raspoređenih u 3 naselja:

- Duće,
- Dugi Rat
- Krilo-Jesenice

Najstarija naselja u Općini nalaze se na nadmorskoj visini od 200 do 250 m, podno planine Perun (južna kosa Mosora), i to Jesenice, Zeljovići, Krug i Duće. Danas su zavidno napuštena, jer se stanovništvo godinama spuštalo na obalu, pogotovo posljednjih trideset godina, zbog sve većeg razvitka turističkog prometa.

O starosti naselja podno planine govore i arheološki nalazi u špiljama Turskoj peći i Ponisticama, koje svjedoče o postojanju života na tom području još od kamenoga doba. Trajnu naseljenost potvrđuju gradine i gomile iz kasnog brončanog i željeznog doba. Stanovnici Poljica su gradine podizali na uzvisinama, jer su s njih mogli nadzirati okolna područja. Neke su gomile služile kao groblja, a neke kao granice ilirskih plemena.

3. OPĆINA ŠESTANOVAC

Općina Šestanovac nalazi se u srednjoj Dalmaciji, pripada splitskoj makroregiji i zaprema površinu od 89,5 km². Na području Općine Šestanovac živi 2685 stanovnika s gustoćom od oko 30 stanovnika/km², a obuhvaća naselje Šestanovac - administrativno središte, te naselja Grabovac, Katuni, Kreševo i Žeževica. Reljef ovog područja karakterizira pojas plodnih polja na lijevoj obali rijeke Cetine i usporednog krševitog grebena i zaravni. Omeđeno je brdom Vitrenik na sjeveru, brdom Sidoč na istoku, planinom Biokovo na jugoistoku, veličanstvenim kanjonom rijeke Cetine na jugu i brdom Kreševnica na sjeverozapadu.

4. OPĆINA ZADVARJE

Općina Zadvarje je smještena u obalnoj mikroregiji Splitsko-dalmatinske županije, između Općine Omiš i Brela, u uvali Vruja od koje se prostire preko prijevoja Dubci ka unutrašnjosti do granice s Općinom Šestanovac. Na moru je razgraničena s Općinom Selca.

Općina Zadvarje je približne veličine kopnenog dijela 13,22 km², a obuhvaća 9 međusobno povezanih zaselaka: Dubci, Potpoletnica, Krnići, Krželji, Popovići, Santrići, Pejkovići, Krčići i Zadvarje, i u kojima danas živi tristotinjak stanovnika. Obalni dio Općine u dužini od cca 4 km, se nalazi u uvali Vrulja koji je, po svojoj specifičnosti, morski dio, zaštititi u kategoriji (hidrološkog) spomenika prirode.

5. OPĆINA PODSTRANA

Općina Podstrana pripada području Splitsko-dalmatinske županije. Smještena je uz jugoistočni bok grada Splita, oko 7 km od povijesne gradske jezgre, u podnožju primorskog grebena planinskog masiva Mosor (1330 m). Prostire se na prostoru 11,5 km² površine, od podnožja planine Perun uz donji tok rijeke Žrnovnice na sjeverozapadu, do brežuljka Mutogras na jugoistoku. Obalni dio Podstrane proteže se 6 km longitudinalno, nizom razvedenih šljunkovitih uvala i plaža.

U sastavu Općine nalazi se pet naselja: najstarija je Gornja Podstrana pod vrhom Peruna, na nadmorskoj visini između 290 i 340 m. Najviši i najistaknutiji položaj ima bilo Peruna s najvišim vrhom Križ 533m. Uz obalu od sjeverozapada prema jugoistoku nižu se naselja: Strožanac, Grljevac, Sveti Martin, Mutogras.

Jadranska cesta povezuje ih u kontinuiran izdužen urbani pojas, koji se od obale mora uspinje uz pitome obronke Peruna.

O UDRUZI

Naša Udruga osnovana je 17.01.2003. godine na inicijativu nekolicine invalidnih osoba.

Udruga je socijalno-humanitarna, neprofitna udruga osnovana sa svrhom promicanja zajedničkih humanitarnih, zdravstvenih, odgojnih, obrazovnih, kulturnih, socijalnih, informacijskih, športskih, rekreacijskih i drugih interesa svojih članova bez namjere stjecanja dobiti. Udruga čini slobodno i dobrovoljno udružene osobe oboljele od distrofije, osobe s posljedicom cerebralne i dječje paralize, paraplegijom, amputacijom ekstremiteta i oštećenjem tjelesnih organa i njihovih funkcija i njihovi roditelji ili skrbnici, te druge fizičke i pravne osobe voljne da organizirano potiču mjere i akcije na rehabilitaciji, socijalizaciji, skrbi i poboljšanju socijalnog i životnog statusa osoba s invaliditetom.

U prvim godinama rad Udruge je bio usmjeren na razbijanje predrasuda prema organizacijama civilnog društva uopće, pa tako i prema našoj udruzi. Prvotno djelovanje Udruge odvijalo se po kafićima i stanovima. 2006 g. dobivamo od grada Omiša prostor od 17 m².

Od rujna 2010.g. iznajmljujemo neophodnih 33 m², preko trogodišnjeg programa MZSS-a. To nam je omogućilo proširenje aktivnosti, ali i uvođenje novih usluga.

2013. godine smo prošli EU IPA projekt Širenje mreže socijalnih usluga-poludnevni boravak za OSI pod nazivom „Kuća sretnog čovjeka“ na kojem nam je Grad Omiš partner s prostorom.

U tu svrhu dobivamo od grada novi prostor, nekadašnje disco, od cca 300 m² na dvije etaže s velikim parkingom i prekrasnim dvorištem površine cca 70 m².

Prostor je zahtijevao potpunu prilagodbu. Građevinski radovi su trajali 6 mjeseci. Uključivali su prilagodbu wc-a za OSI, potpuno rušenje i prilagodbu kancelarije, uređivanje ostalog prostora (pituravanje, podizanje poda, postavljanje rampi i sl). U financiranju radova prilagodbe prostora imali smo podršku Fonda za zapošljavanje i rehabilitaciju OSI, a ostalo smo vlastitim sredstvima.

Oprema namještajem je financirana iz EU projekta „Kuća sretnog čovjeka“

Rad udruge je s godinama odlično prihvaćen i ocijenjen od samih korisnika ali i od jedinica lokalne zajednice. Svjesni smo da smo svojim angažiranjem i radom na sebe preuzeli i određenu društvenu odgovornost. Time smo se nametnuli i lokalnoj upravi kao ozbiljan partner u rješavanju određenih socijalnih problema.

Tijela udruge su:

- Skupština
- Predsjednik Udruge
- Predsjedništvo
- Sekcije i komisije
- Tajnik Udruge
- Nadzorni odbor

Predsjedništvo: 9 članova

Nadzorni odbor: 3 člana

VIZIJA

Stvaranje sustava u kojem će osobe s invaliditetom, kao subjekti u izjednačenim uvjetima i mogućnostima, biti tretirane tako da se i u radu i socijalnoj skrbi uvažavaju njihove potrebe i poštuju njihovo dostojanstvo.

MISIJA

Aktivno sudjelovanje u društvenoj skrbi i okupljanje osoba s invaliditetom radi promicanja, zaštite zajedničkih zdravstvenih, socijalnih, humanitarnih i drugih interesa, te ispunjavanje punog i ravnopravnog uživanja svih ljudskih prava i očuvanja dostojanstva osoba s invaliditetom.

VRIJEDNOSTI I PRINCIPI

U udruzi nije dopuštena diskriminacija osoba po rasi, boji kože, spolu, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, narodnosnom, etičkom ili socijalnom porijeklu, prema socijalnom ili imovnom stanju, sindikalnom članstvu, a poglavito po vrsti i uzroku invaliditeta te kršenje sloboda i prava čovjeka i građana.

PROJENA STANJA

Svi navedeni projekti i dodatne aktivnosti dali su nam mogućnost jasnijeg uvida u stanje na terenu. Provedena je analiza učinjenog i postignutog. Broj članova Udruge neprestano se povećava. To nas jednim dijelom veseli, jer se u većem djelu radi o osobama s invaliditetom koji su svoju invalidnost stekli davno ali su ih aktivnosti i vidljivost Udruge navele da nam se pridruže. Isto tako uvidom u registar članova, došli smo do zaključka kako je veći dio članova stariji od 40 godina, isto tako se velika većina članova nalazi u ruralnoj sredini. Tomu trebamo prilagoditi i naše aktivnosti. Iskoristili smo anketu iz projekta IPA IV - Širenje mreže socijalnih usluga, koju smo proveli u suradnji s Centrom za socijalnu skrb. Anketom su obuhvaćeni korisnici CZSS-a (jer pretpostavljamo da ako su korisnici Centra, imaju i neki oblik invaliditeta a nisu uključeni u udругu) i članovi udruge. Ukupno je ispitano preko 500 korisnika. Dobili smo odgovore na pitanja koja su nam značajna u definiranju njihovih potreba (od pomoći u kući, medicinske gimnastike, poludnevnog boravka do izleta, druženja....)

PROSTOR

Danas djelujemo u novom prostoru koji smo dobili od Grada Omiša, ukupne površine cca 150 m². Prostor je bio posve neprilagođen (nekadašnje disco). Prostor smo u potpunosti prilagodili. A to znači da smo prilagodili WC za osobe s invaliditetom, ured prilagodili za djelatnika osobu s invaliditetom, cijeli prostor prilagodili rampama i kompletno opremili namještajem (fotelje, kauči, stolovi, stolice, kuhinjski aparati...iz IPA projekta). Prostor ipak, zbog svog rasporeda i mnogobrojnih rampi, bez prirodnog svjetla, nije posve adekvatan za većinu naših aktivnosti. Stoga nam ostaje razmišljati o nekom novom prostoru, koji bi na kvalitetan način zadovoljio naše potrebe (za radionice, grupnu rekreativnu gimnastiku i sl).

RAD UPRAVNIH TIJELA

Zbog obima posla, Predsjedništvo se sastaje svakih dva mjeseca, nekada i češće zajedno s Nadzornim Odborom. Nemoguće je u dva sata kvalitetno proći Izvještaj o radu iz prethodnog perioda i dogovoriti rad za idući period.

Uveli smo praksu organiziranja jednog radnog vikenda za Predsjedništvo i Nadzorni Odbor. Takvu svojevrsnu timsku suradnju, uz prisutnost knjigovođe, organiziramo jednom godišnje, pred samu Skupštinu. Tada pripremimo i izvještaje i planove rada za idući period. Uvjereni smo kako je ovo najbolji način kako se članovi upravnih tijela mogu kvalitetno upoznati sa svime što se radilo u proteklom periodu.

PRIJEVOZ

Udruga posjeduje vlastito kombi vozilo, u potpunosti prilagođeno i atestirano. Kontinuirano prevozimo u škole i ustanove učenike i djecu s teškoćama u razvoju. Također kombi služi i za prijevoz ostalih članova na terapije, druženja, izlete. Za provođenje ove usluge u financiranju imamo veliku podršku JLS, posebno Grada Omiša i Općine Podstrana.

EU PROJEKTI

Pred nama su izazovi financiranja kroz EU projekte. Trebamo se educirati kako bi mogli što kvalitetnije aplicirati. Udruga se i prethodnih godina većim dijelom financirala putem natječaja resornih Ministarstava.

U periodu provođenja prethodne strategije 2014-2018 provodili smo i opravdali sljedeće projekte:

PROJEKTI U 2014.g.

1. MSPM – Usluge osobne asistencije osobama s najtežim invaliditetom
2. MSPM – Usluga pomoć u kući za OSI u ruralnoj sredini
3. IPA IV – Širenje mreže socijalnih usluga – poludnevni boravak za OSI "Kuća sretnog čovjeka"
4. MZOŠ – Pomoćnik u nastavi za školsku godinu 2014/2015
5. MZOŠ – Pomoćnik u nastavi za školsku godinu 2013/2014
6. GRAD OMIŠ – "Kod kuće je najbolje"

PROJEKTI U 2015.g.

1. MDOMSP- trogodišnji program „Mreža socijalnih usluga u zajednici „Put ka neovisnom življenju“
2. ESF-EU- „Usluga osobne asistencije Omiš – Imotski“
3. GRAD OMIŠ – „Kod kuće je najbolje“

4. MDOMSP – trogodišnji program „Usluge osobne asistencije osobama s najtežim invaliditetom“
5. MZOS – Pomoćnici u nastavi Omiš, Dugi Rat, Podstrana
6. IPA IV- Širenje mreže socijalnih usluga – poludnevni boravak za OSI – „Kuća sretnog čovjeka“
7. HZZ- „Radom za zajednicu i sebe“
8. HZZ – Medicinska gimnastika
9. GRAD OMIŠ – Prijevoz socijalno isključenih skupina
10. OPĆINA PODSTRANA - Skrb i prijevoz učenika i djece s teškoćama u razvoju

PROJEKTI U 2016. g.

1. MDOMSP- trogodišnji program „Mreža socijalnih usluga u zajednici „Put ka neovisnom življenju“
2. ESF-EU- „Usluga osobne asistencije Omiš – Imotski“
3. GRAD OMIŠ – „Kod kuće je najbolje“
4. MDOMSP – trogodišnji program „Usluge osobne asistencije osobama s najtežim invaliditetom“
5. MDOMSP – „Nase vrijeme“
6. MDOMSP - „Vrijeme tvoje i moje“
7. MZOS – Pomoćnici u nastavi Dugi Rat, Podstrana
8. HZZ- pomoć u kući za OSI
9. SDŽ – pomoć u kući za OSI u ruralnoj sredini
10. GRAD OMIŠ – Prijevoz socijalno isključenih skupina
11. OPĆINA PODSTRANA - Skrb i prijevoz učenika i djece s teškoćama u razvoju
12. TZ SDŽ – „Narodnim običajima preko prepreka
13. HZZ – Radom za zajednicu i sebe

PROJEKTI U 2017.g.

1. MDOMSP- trogodišnji program „Mreža socijalnih usluga u zajednici „Put ka neovisnom življenju“
2. ESF-EU- „Usluga osobne asistencije Omiš – Imotski“
3. GRAD OMIŠ – „Kod kuće je najbolje“
4. MDOMSP – trogodišnji program „Usluge osobne asistencije osobama s najtežim invaliditetom“
5. MDOMSP – „Naše vrijeme – drugi dio“
6. MDOMSP - „Vrijeme tvoje i moje – drugi dio“
7. MZO – Pomoćnici u nastavi

8. HZZ- Alternativne usluge i aktivnosti za OSI i djecu sa teškoćama u razvoju
9. SDŽ – Pomoć u kući za OSI u ruralnoj sredini
10. GRAD OMIŠ – Prijevoz socijalno isključenih skupina
11. OPĆINA PODSTRANA - Skrb i prijevoz učenika i djece s teškoćama u razvoju
12. TZ SDŽ – „Narodnim običajima preko prepreka“
13. ZAVOD ZA VJEŠTAČENJE, PROFESIONALNU REHABILITACIJU I ZAPOŠLJAVANJE OSI – Suфинanciranje programa za inovativno zapošljavanje
14. SDŽ – „Narodnim običajima preko prepreka“
15. GRAD OMIŠ – Osnovna djelatnost Udruge „Agape“

PROJEKTI U 2018.g.

1. MDOMSP- trogodišnji program „Mreža socijalnih usluga u zajednici „Put ka neovisnom življenju“
2. ESF-EU- „Usluga osobne asistencije Omiš – Imotski“
3. GRAD OMIŠ – „Kod kuće je najbolje“
4. MDOMSP – trogodišnji program „Usluge osobne asistencije osobama s najtežim invaliditetom“
5. MDOMSP – „Naše vrijeme“
6. MDOMSP - „Vrijeme tvoje i moje – drugi dio“
7. MZO – Pomoćnici u nastavi
8. HZZ- Voditelj kreativnih radionica
9. HZZ – EU ESF –“ Zaželi – osnaži sebe i druge“
10. GRAD OMIŠ – Prijevoz socijalno isključenih skupina
11. OPĆINA PODSTRANA - Skrb i prijevoz učenika i djece s teškoćama u razvoju
12. TZ SDŽ – „Narodnim običajima preko prepreka“
13. GRAD OMIŠ – Osnovna djelatnost Udruge „Agape“
14. SDŽ – Obilježavanje 15 godina rada Udruge

STRATEŠKI CILJEVI

1. Prikupljanje i obrada podataka o osobama s invaliditetom
2. Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici – pomoć u kući, poludnevni boravak za osi, medicinska gimnastika, prilagođeni prijevoz
3. Praćenje i predlaganje izmjena i dopuna zakonskih propisa u korist osoba s invaliditetom i pružanje pomoći u ostvarenju njihovih zakonskih prava.
4. Zapošljavanje OSI i neovisno življenje
5. Prikupljanje i podjela humanitarne pomoći
6. Razvoj volonterstva i promicanje vrijednosti volonterskog rada u svrhu izvaninstitucionalnog oblika pružanja pomoći
7. Informiranje članova i javnosti o radu udruge
8. Umrežavanje sa srodnim udrugama i ostalim organizacijama civilnog društva na lokalnoj, regionalnoj, državnoj i međunarodnoj razini
9. Suradnja sa srodnim organizacijama i institucijama
10. Edukacija
11. Razmatranje i rješavanje ostalih pitanja od interesa za redovne članove i njihove obitelji iz dje lokruga rada Udruge.
12. Rušenje predrasuda

STRATEŠKE MJERE ZA REALIZIRANJE CILJEVA

1. Prikupljanje i obrada podataka o osobama s invaliditetom

Prikupljanjem podataka naših djelatnika na terenu, u suradnji s liječnicima opće prakse pri Domovima zdravlja, CZSS-om, stalno dolaziti do što objektivnijeg broja OSI i njihovih potreba. Po mogućnosti i željama uključivati nove invalidne osobe u Udrugu.

2.Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici – pomoć u kući, poludnevni boravak za osi, prilagođeni prijevoz, medicinska gimnastika, osobni asistenti, asistenti u nastavi

a.) POMOĆ U KUĆI

Dosadašnjim radom, analizom i procjenom stanja (na osnovi provedenih anketa) zaključili smo da našim članovima nije dovoljno organizirati „samo“ druženja i izlete. Zbog velike udaljenosti (ruralna sredina) oni nisu u mogućnosti dolaziti na organizirane radionice u Udruzi i slične aktivnosti. Misao koja nam se nameće je „kada ne možete vi k' nama, doći ćemo mi Vama“.

Nadalje, najviše što naši članovi preko institucija mogu ostvariti je odobravanje naknade za tuđu njegu i pomoć ili jednokratnu financijsku pomoć u toku godine. Našim članovima treba mnogo više. Treba im konstantna briga i skrb, kako bi živjeli ispunjenim životom neovisno o svom fizičkom stanju. Naše iskustvo je do sada pokazalo da nema svrsishodne usluge ako korisniku ne pristupimo

individualno. Tek kada se uzmu u obzir sve okolnosti u kojima naš član živi, od dijagnoze i stupnja oštećenja do obiteljskih prilika i mjesta boravka, može se organizirati određena usluga.

Udruga ima volje i mogućnosti na takav način pristupiti problemu, te vjerujemo da je organiziranje socijalnih usluga direktno u kući pravi način da se OSI osnaže u svakom smislu, socijalnom i psihofizičkom. U tu svrhu, pored redovnih djelatnika za obavljanje ove usluge, potrebno je imati i interventnu pomoć ili formirati mobilni tim koji bi pružao određenu uslugu (domaćice, negovateljice).

Usluga Pomoć u kući obuhvatila bi pomoć u kućanskim poslovima, pomoć u pripremi hrane, nabavka na mirnica, druženje i pratnja, plaćanje računa i sl. Usluga bi se provodila po potrebi; svakodnevno, više puta tjedno, jednom tjedno. Korisnici, bi dakle bile invalidne osobe, koje žive same ili bez kontinuirane pomoći obitelji, bez obzira na dob, spol, dijagnozu. Naglašavamo kako su naši članovi uglavnom korisnici invalidske mirovine, koja im nije dovoljna ni za najosnovnije troškove, naknadu za njegu i pomoć uglavnom potroše u zadovoljavanju osnovnih potreba. Imajući to u vidu, zapošljavanjem domaćica ili negovateljica ove usluge bi bile besplatne.

b.) POLUDNEVNI BORAVAK

Također, procjenom stanja naišli smo i na veliki broj potrebitih i zainteresiranih za uvođenjem poludnevnog boravka. U Omišu ima kuća na kojoj iznad ulaza stoji natpis: „Zahvaljujem Ti, Gospodine, što sam bio na ovom svijetu“. U Omišu je poznata pod nazivom „Kuća sretnog čovjeka“. To je i naziv našeg prvog EU projekta, kojim smo uveli poludnevni boravak za OSI, jedinstvenu uslugu na našem području. Svojim djelovanjem želimo kod naših članova izazvati takav osjećaj. Želimo da žive dostojanstveno, okruženi s obitelji i prijateljima i sa što manje brige kako će zadovoljiti svoje osnovne potrebe. Poludnevni boravak je pokrenut u veljači 2014. Nadamo se da će ova usluga biti prepoznata i od naših korisnika kao važna, i da će s punim povjerenjem boraviti u prostoru.

c.) MEDICINSKA GIMNASTIKA

U svrhu rehabilitacije i dalje nastavljamo s već uvedenom uslugom medicinske gimnastike i to tako da se jedan dio obavlja u prostorijama udruge, a jedan dio u kućama naših korisnika. To se pokazao kao najbolje rješenje. Također je potrebno nastaviti i edukaciju za članove i njihove obitelji kako bi i bez rehabilitatora mogli nastaviti sa svojim vježbama.

Kod odlazaka na teren, znamo već da se pojavljuje i dodatni trošak- trošak prijevoza do korisnika. Mogućnost za to nalazimo u sufinanciranju prijevoza grada Omiša. I ovdje je potrebna suradnja s liječnicima koji bi nas upozoravali na one naše članove kojima je potrebna pojačana njega. Mislimo da smo uvođenjem ove usluge poradili i na motivaciji naših članova kroz brigu o vlastitom fizičkom stanju i zdravlju. Za provođenje ove usluge u udruzi je već četiri godine zaposlen fizioterapeut, osoba s 90% oštećenjem vida. Isti djelatnik je pri kraju stručnog usavršavanja (VŠS) te ga svakako trebamo zadržati.

d.) PRIJEVOZ PRILAGOĐENIM KOMBI VOZILOM

Udruga djeluje na teritorijalno velikom području, a najveći dio se odnosi na ruralnu sredinu gdje često nema organiziranog ni redovnog prijevoza. Naši članovi su tako u velikim problemima kada trebaju prijevoz za neku svoju potrebu.

U tu svrhu kupili smo i prilagodili kombi vozilo, koje je nakon isplate zadnje rate u 9. mj. 2009. god sada u vlasništvu Udruge. Od tada provodimo organizirani prijevoz za djecu i učenike s teškoćama u razvoju do škola i ustanova. Ova usluga se dogodila na inicijativu roditelja iz općine Podstrana. I na području Grada Omiša uvijek ima djece koja nisu zbrinuta s prijevozom, pa roditelji sami djecu voze do škola i ustanova. U oba slučaja se pojavljuje nekoliko problema: djeca nemaju adekvatan prijevoz, a roditelji su u situaciji da su „socijalni slučaj“, jer ako voze svoje dijete u školu ne mogu raditi. Suradnja s općinom Podstrana je izuzetna. Kako smo se potvrdili kao kvalitetni partneri suradnja se nastavlja tako da financiraju trošak prijevoza i dio servisa. Ostale troškove prijevoza OSI pokrivamo proračunskim sredstvima Grada Omiša. Kako bi se prijevoz mogao obavljati kvalitetno potrebno je kontinuirani rad jednog vozača na puno radno vrijeme. A po potrebi i čak još jedan vozač na pola radnog vremena (zbog dviju smjena u školama).

e.) OSOBNİ ASISTENT

Uslugu Osobnog Asistenta provodimo od 2007. godine. Od prvotna 4 osobna asistenta udruga sada zapošljava njih 24. Ova usluga je prepoznata i od države kao potrebna i neophodna za one OSI koje su teško pokretne i nesamostalne u svakodnevnom životu. Osobni asistenti pomažu invalidnim osobama obavljati poslove koje zbog prirode oštećenja ne mogu obaviti sami. Tako im asistent (kojeg sami odaberu) pomaže u održavanju osobne higijene, fizioloških potreba, odijevanju hranjenju, pripremanju obroka ili davanju lijekova, sitnim kućanskim poslovima, kupnji, administrativnim poslovima, odlascima liječniku i sl. Ono što većina naših korisnika ističe je mogućnost druženja, zajedničke šetnje i odlasci van kuće, što pomaže njihovoj socijalizaciji i življenju dostojnom čovjeka. Isto tako važno je naglasiti, kako osobni asistent ovako smišljenim projektom umnogome pomažu i obiteljima, ako ih korisnik ima, te sredini u kojoj žive. U Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, koji je nositelj nacionalnog projekta, i nadalje ističu kako je prosječna ocjena zadovoljstva korisnika 4.38. Jedina pritužba se odnosi na broj radnih sati, koji je nedovoljan – 20 radnih sati na tjedan, odnosno 80 radnih sati na mjesec.

U 2015. godini nam se otvorila mogućnost pružanja usluge osobnog asistenta preko Europskog natječaja, što smo naravno iskoristili. Ovaj natječaj je bio izuzetno zanimljiv zato što po pravilima natječaja nije nužno da korisnik bude i član neke udruge, tj. iz mjesta koje udruge pokrivaju svojim Statutom, čime je pružena mogućnost da se i ti korisnici zbrine. To je ono što je bio dosadašnji problem kada u pitanju teritorijalna pokrivenost udruga koje provode projekte Usluge osobne asistencije. Nadalje, ovim natječajem se osigurava usluga i za ostala vrsta oštećenja: mentalna, gluhi i slijepi, što je još jedan iskorak u što neovisnijem životu osoba s invaliditetom. Mi smo prijavili naš projekt u partnerstvu s Udrugom iz Imotskog. Naime, posebno se bodovalo umrežavanje Udruge, tim više što udruge nisu mogle prijaviti manje od pet korisnika, pa je umrežavanje i iz tog razloga bilo potrebno. Ovo je dvogodišnji projekt, a omogućava nam se i uvođenje novih korisnika, nakon što ih Stručno povjerenstvo odobri. To znači da smo preko projekta „Usluga osobne asistencije Omiš-Imotski“ zbrinuli 14 korisnika, od toga 12 korisnika udruge Agape, a dva korisnika udruge Imotski. Ljeto- jesen 2018.g. u tijeku je evaluacija novog projekta, kojim bi proširili uslugu na novih 6 korisnika. Donošenjem Zakona o osobnoj asistenciji ova usluga bi bila riješena sustavno. To znači da korisnici ne bi ovisili o natječajima i projektima, a do tada, s velikim zadovoljstvom, mi udruga, obavljamo taj posao.

f.) ASISTENTI U NASTAVI

Opći cilj usluge je osigurati kvalitetnu edukaciju djece s posebnim obrazovnim potrebama. Specifični cilj usluge je nastavak pružanja uvedene usluge pomoćnika u nastavi u osnovnoj školi u Podstrani, Dugom ratu i Omišu. Kroz kontakte s roditeljima čija djeca su članovi naše udruge utvrdili smo veliki broj problema na koje nailazi obitelj čije dijete ima posebne odgojno-obrazovne potrebe, bilo da se radi o isključivo motoričkim poteškoćama, bilo da se radi o dijagnozi koja u sebi sadržava blažu mentalnu retardaciju. Stav svih roditelja je bio da dijete svakako treba biti uključeno u redovan obrazovni sustav, iako svi učitelji nisu educirani za specifičnost rada s djecom s teškoćama, pa i uz najbolju volju ne mogu postići izvrsne rezultate. Međutim, uz dodatnu edukaciju učitelja i tehničku podršku asistenta u nastavi, dijete može ravnopravno sudjelovati u svim aspektima nastavnih sadržaja, dobiva kvalitetno obrazovanje i postaje punopravni član društva konkurentan na tržištu rada. S problemima uključivanja djece s teškoćama u redovan obrazovni sustav sreli smo se i kroz pružanje usluge prilagođenog prijevoza do škole (Omiš- Split, Podstrana- Strožanac), te smo odlučili odgovoriti izazovu inkluzivne edukacije. Nakon kontaktiranja škola koje su pohađala djeca s teškoćama članovi Udruge, utvrdili smo da postoji dosta nesigurnosti i nejasnoća među djelatnicima škole, nastavnicima i liječnicima školske medicine. Također smo naišli i nerazumijevanje kod samih roditelja, kojima nije bila u potpunosti jasna uloga pomoćnika u nastavi. Iako smo kroz individualne razgovore i sastanke stručnih timova uspjeli prikazati prednosti pomoćnika za dijete s posebnim odgojno – obrazovnim potrebama, uvidjeli smo potrebu za predstavljanje institucije pomoćnika u nastavi svim ključnim dionicima i široj zajednici, a sve s ciljem da ovakav oblik podrške postane praksa u našim školama. Poduzeli smo sve potrebne radnje kako bi preduvjeti za uspješno uvođenje usluge pomoćnika u nastavi na području djelovanja Udruge bili kvalitetno ispunjeni. Stručni timovi škole kategorizirali su svako pojedino dijete i utvrdili su potreban broj sati asistencije ovisno o individualnim potrebama djece. Također su pripremili naputke za asistenta svakog pojedinog djeteta. Roditelji su detaljno upoznali stručni tim sa svim poteškoćama i specifičnostima dijagnoze svog djeteta, kako bi naputci za pomagača u sebi sadržavali sve potrebno za kvalitetnu suradnju pomagača i djeteta. Stručni timovi škola (logopedi, defektolozi, psiholozi, liječnici školske medicine) imat će i za vrijeme provedbe projekta značajnu ulogu na uspješnom uvođenju asistenta u nastavi kroz praćenje postojeće podrške i eventualno određivanje novih nivoa i količine podrške koja će ovisiti o mogućnostima svakog pojedinog djeteta. Također će pratiti rad pomagača, napredovanje djeteta, te će prikupiti povratne informacije od nastavnog osoblja. Ono što je direktan rezultat postignut u proteklom periodu provođenja ovog projekta je svakako probuđena svijest o potrebi rješavanja detektiranih problema kod djece s poteškoćama, ali i svijest o mogućnostima koje se institucijama i OCD - ima pružaju kroz razne poticajne Mjere (HZZ, MZOS).

I u prethodnom smo periodu, Strategija 2014-2018, bili na raspolaganju školama s našeg područja, Omiš, Dugi rat, Podstrana, i u suradnji s njima, a u skladu sa postojećim potrebama, pokušavali koristeći različite mjere i natječaje, osigurati pomoćnike u nastavi za djecu sa teškoćama.

3. Praćenje i predlaganje izmjena i dopuna zakonskih propisa u korist osoba s invaliditetom i pružanje pomoći u ostvarenju njihovih zakonskih prava.

Veoma smo zainteresirani za donošenje različitih zakona kojima se uređuje status i definiraju problemi osoba s invaliditetom. Među važnijim zakonima smatramo Zakon o osobnoj asistenciji, budući da ga i samo provodimo kao Pilot projekt. Uslugu Osobnog Asistenta, za osobe s najtežim stupnjem i vrstom invaliditeta, provodimo od 2007. Od prvotno 4 osobna asistenta Udruga sada za pošljava njih 24 (12 preko projekta EU ESF). Ova usluga je prepoznata i od Države kao potrebna i neophodna za one OSI koje su teško pokretne i nesamostalne u svakodnevnom životu. Osobni asistenti pomažu invalidnim osobama obavljati poslove koje zbog prirode oštećenja ne mogu obaviti sa mi. Tako im asistent (kojeg sami odaberu, pod uvjetom da nije član uže obitelji: suprug/a, roditelj, dijete...) pomaže u održavanju osobne higijene, fizioloških potreba, odijevanju, hranjenju, pripremanju obroka ili davanju lijekova, sitnim kućanskim poslovima, kupnji, administrativnim poslovima, odlascima liječniku, pratnji i sl. Ono što većina naših korisnika ističe je mogućnost druženja, za jedničke šetnje i odlasci van kuće, što pomaže njihovoj socijalizaciji i življenju dostojnom čovjeka. Isto tako važno je naglasiti, kako osobni asistenti ovako smišljenim projektom umnogome pomažu i obiteljima ako ih korisnik ima, te sredini u kojoj žive. To je ujedno i preventivna usluga da se izbjegne institucionalizacija korisnika. U tadašnjem MOBMS-u (koji je nositelj ovog projekta) ističu kako je prosječna ocjena zadovoljstva korisnika 4.38. Jedina pritužba se odnosi na broj radnih sati, koji je nedovoljan – 20 radnih sati na tjedan, odnosno 80 radnih sati na mjesec. Donošenjem Zakona trebao bi se povećati broj sati. Isto tako, ova usluga bi tako bila dostupna svim OSI, dakle i onima koji nisu članovi udruga. Dakle, nestrpljivo očekujemo donošenje Zakona o osobnoj asistenciji, a do tada s velikim zadovoljstvom ćemo obavljati taj posao. Zakon o udrugama je također dokument koji se čeka godinama. Široki je pojam „Organizacije civilnog društva“, pa se tako u istom košu nalazimo i udruge osoba s invaliditetom, kao i sportska i druga društva. Djelovanje udruga najviše ovisi o neizvjesnom financiranju. Dok se ne donese zakon, prepušteni smo vlastitoj upornosti, snalaženju... Sve to djeluje vrlo demotivirajuće na same voditelje udruga, kao i djelatnike, a samim time i na naše korisnike. Pravilnik o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim posrednicima je napokon u izradi i njegov nacrt je stavljen na javnu raspravu u travnju 2018. Cilj javnog savjetovanja je prikupljanje primjedbi i prijedloga zainteresirane javnosti te se stoga pozivaju svi zainteresirani da dostavljaju svoje primjedbe i prijedloge vezane uz tekst Nacrta Pravilnika o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim posrednicima. Poziv se odnosi na sve koji su direktno ili indirektno vezani za ovu problematiku, te misle da svojim iskustvom, zapažanjima mogu doprinijeti što kvalitetnijem Pravilniku.

4. Zapošljavanje OSI i neovisno življenje

Već dvije godine u Udruzi je zaposlen administrator, osoba s invaliditetom 100 %, u invalidskim kolicima. Svojim radom je primjer i drugim invalidnim osobama, kao i poslodavcima da i osobama s invaliditetom treba dati mogućnost da pokažu i dokažu svoje sposobnosti. Udruga bi se trebala više potruditi oko educiranja poslodavaca o mogućnostima OSI, mogućnostima ostvarivanja poticaja, sufinanciranja prilagodbe radnog mjesta, sufinanciranja školovanja i sl. prilikom zapošljavanja OSI, preko Fonda za zapošljavanje i rehabilitaciju OSI. Po novim saznanjima imamo za članove i određeni broj mladih ljudi, osoba s invaliditetom, kojima je problem zapošljavanje.

Već nam je poznat problem osoba s invaliditetom u ruralnim sredinama. Nova situacija na koju smo naišli, uključivanjem novih članova u udrugu, je zapošljavanje mladih ljudi osoba s invaliditetom, koji žive udaljeni od gradova, gdje su mogućnosti zapošljavanja donekle veće nego u ruralnim sredinama. Jedna od prepreka je problem putovanja. Već narušenog zdravlja, u ionako otežanim uvjetima, jer je

slabo ili nikako organiziran prijevoz među selima, postavlja se problem prijevoza kao jedan od ključnih. Zato razmišljamo o organiziranom stanovanju OSI kao jedno od rješenja u samom gradu Omišu. Mislimo da bi to stvorilo kvalitetne uvjete za zapošljavanje osoba s invaliditetom iz ruralnih područja.

U periodu prethodne Strategije 2014 - 2018.g. aktivno smo bili angažirani u provođenju ovog cilja. Imali smo izuzetno uspješnu suradnju s tvrtkom „Galeb“ - Omiš.

Na preporuku udruge, zaposlili su troje naših članova.

5. Prikupljanje i podjela humanitarne pomoći

Jedna od aktivnosti kako pomoći teško pokretnim ali i socijalno ugroženima je prikupljanje i podjela humanitarne pomoći. Pri tom treba voditi evidenciju članova koje smo posjetili. Na koji način ćemo prikupljati pomoć bit će definirano planom za određenu godinu, ovisno o mogućnostima.

6. Razvoj volonterstva i promicanje vrijednosti volonterskog rada u svrhu izvaninstitucionalnog oblika pružanja pomoći

S ciljem senzibiliziranja i edukacije mladih ljudi vezano za problematiku osoba s invaliditetom, aktivno sudjelujemo u radu s volonterima osnovnoškolske i srednjoškolske dobi. Mladi volonteri su i do sada bili uključeni u organizacije naših manifestacija, kojima i sami prisustvuju. Tu suradnju treba i nastaviti. Jedan novi vid suradnje uspostavili smo sa S.Š. „Jure Kaštelan“ u Omišu. To je škola strukovnih zanimanja: frizeri, kozmetičari, kuhari, vodoinstalateri, električari. Svi oni mogu, u za to propisanom obliku volontirati pružajući takove usluge našim članovima. Dakle, volje i ideja za suradnju ima. Jedan od projekata gdje aktivno sudjeluju volonteri jeste naša akcija „Klik“ - edukacija usmjerena prevenciji rizičnog ponašanja u prometu, a provodimo je od 2009. godine, završnim razredima SŠ „Jure Kaštelan“ Omiš. Tribina traje cijeli tjedan, po jedan školski sat i svoj doprinos daju članovi Udruge nastradali u prometu, liječnici Hitne pomoći, vatrogasci, članovi moto kluba „Omiški Gusar“ te prometni policajci PP Omiš. Uvidjevši značaj teme i pozitivnu reakciju samih učenika bit ćemo ustrajni i provoditi je i u idućem periodu, zajedno sa našim volonterima. Ponosni smo što smo i kod naših članova razvili potrebu i osjećaj za volontiranjem. Iako su i sami invalidne osobe, obilaze naše teško pokretne članove, sudjeluju u kreativnim radionicama, organiziranju različitih aktivnosti. Sve volonterske sate uredno prijavljujemo MDOMSP-u.

Sve su to smjernice na koji način ćemo nastaviti a i promicati volontiranje u našoj sredini.

7. Organiziranje društvenih, kulturnih, rekreativnih i sportskih aktivnosti članova

Udruga sada raspolaže s vrlo zanimljivim prostorom što nam sada olakšava provedbu mnogih aktivnosti. Do sada su od različitih materijala nastajali prelijepi radovi. Bilo je tu svega: gips, čipka, staklo, svila, boje. Naše članice-volonterke svoje slobodno vrijeme posvetili su stvaranju predmeta ručne izrade a koji su se koristili u različitim prigodama, kao pokloni našim članovima, prilikom posjet i obilaska, i za naše prijatelje, goste na druženjima, partnere. Toliko su postale vješte da se njihovim radovima koristimo i u prodajnim izložbama. Voljeli bi da se broj sudionika u radionicama poveća prije svega zbog socijalizacije, u svrhu vježbanja blage motorike, a potom i razvijanja određenih vještina. Potrebno je i poželjno ponekad malo odšetati iz vlastite sredine i okruženja, a sve u dobrom, poznatom društvu, društvu gdje smo svi jednaki. U tu svrhu organiziramo izlete koji su dovoljno daleko (ne previše), na mjesta koja su svojom pričom i tematikom dovoljan mamac da nas

izvuku iz naše svakodnevnice. Svi dosadašnji izleti su nam pokazali da među članovima postoji itekakva volja i želja, pa je i to jedna od obaveza. Bar jednom godišnje organizirati zajednički izlet. Za volontere organiziramo posjete sajmovima (GAST,SASO), idemo na koncerte, predstave i to je odličan način međusobnog upoznavanja. Svemu tome treba težiti i u budućem periodu. Ne smijemo za boraviti da među nama ima i onih koji zbog svog teškog fizičkog stanja nisu u mogućnosti prisustvovati našim izletima, druženjima, manifestacijama. Zato naši aktivni članovi i volonteri bar dva puta godišnje obiđu i te članove. Njima ne treba mnogo, radost zbog druženja je dovoljna. Ti susreti budu posebno dirljivi i danima poslije svi budemo pod dojmom. To nas obavezuje da ih i dalje posjećujemo. Organiziranje nekih naših akcija prilagodili smo obilježavanju značajnih datuma. Za sada smo prilično uspješni, i želimo da sve one budu dio strategije.

A to izgleda ovako:

a.) Obilježavanje dana grada Omiša (mjesec svibanj) sudjelujemo s dvije manifestacije:

- „Svileni snovi“ - prodajna izložba radova na svili. Rukom oslikani šalovi i marame, radovi su proizašli iz naših radionica.

- “Narodnim običajima preko prepreka“ - manifestacija jedinstvena na području Splitsko Dalmatinske Županije. Okuplja osobe s invaliditetom, njihove obitelji i prijatelje iz udruuga s područja čitave SDŽ. Tema je izrada autohtonih domaćih jela i poslastica i pokazati pritom mogućnosti žena OSI. U prekrasnom ambijentu Radmanovih Mlinica, izletištu 5km od Omiša, posve prilagođenog OSI, žene imaju priliku sudjelovati u izradi domaćeg soparnika, poljičkog specijaliteta, koji zahtjeva veliku spretnost i vještinu, fritula, kruha ispod peke, a sve to uz odličan prigodni program. Manifestacija je cjelodnevna. Kako bi sve bilo u duhu tradicije glazbeni dio druženja upotpuni dalmatinska klapa, KUD Dugi Rat, Udruga „Poljica“ iz Gata, Omiški Gusari i glazbenici. Važan je duh zajedništva, što je poznato svima koji su bili na prethodnim manifestacijama. Broj sudionika je sve veći. Na dosadašnjih pet manifestacija je sudjelovalo je preko 700 osoba s invaliditetom, članova njihovih obitelji, prijatelja, izvođača, volontera, gostiju...Ponosni smo na ovaj događaj koji je prerastao u nacionalni događaj. Usput je upotpunio i turističku ponudu Grada Omiša i okolice.

b.) „Neki novi vidici“ - planinarska staza prilagođena OSI- planirati održavanje i organizirati posjete

c.) Svjetski dan sjećanja na žrtve prometa- „KLIK“ – akcija usmjerena prevenciji od rizičnog ponašanja u prometu koju provodimo već pet godina. Smrtnost, stradanja u prometu, epidemije su svjetskih razmjera, koja će se kako predviđa svjetska zdravstvena organizacija (WHO) povećati tijekom sljedećih desetljeća, ako se ne poduzmu ozbiljni koraci. Stoga pitanje sigurnosti u prometu i posljedice stradavanja doživljavaju sve veću pozornost svjetske javnosti. Sve češća stradavanja sa stravičnim posljedicama (smrtnost ili teška invalidnost), nisu „samo“ obiteljska tragedija, već i ogroman demografski javno zdravstveni psihološki, ekonomski problem za cijelu zajednicu i zbog kojih naše društvo gubi neprocjenjive ljudske živote i zdravlje unesrećenih, ali i ogromna materijalna dobra. Zato je UN usvojio i pozvao na obilježavanje među svojim članicama Svjetski dan sjećanja na žrtve u prometu, svake treće nedjelje u studenom. Mi, kao Udruga, koja među svojim članovima ima upravo i teško nastradale u prometu, osjetili smo potrebu reagirati na brojne nesreće koje se događaju u našem kraju. Stoga smo se odlučili i na jednu edukativnu akciju među mladima, učenicima završnih razreda srednje škole, jer su oni ti koji se upravo uključuju u promet, stječu svoja prva iskustva. Edukacija se provodi s ciljem prevencije rizičnog ponašanja u prometu. Akcija je dobila jednostavan ali jasan naziv „KLIK“ i kao takva je postala prepoznatljiva među srodnim udrugama, medijima (SD, TV Jadran). A i sam MUP je prepoznalo akciju i stavilo je na svoje stranice. Proveli smo je u suradnji sa SŠ” Jure Kaštelan“ Omiš, prometnom Policijom, bajkerima, liječnicima hitne medicinske pomoći. Edukacija se sastoji od kratkog predavanja službenika u prometu, kratko predavanje liječnika hitne pomoći o tome kako se ponašati na mjestu nesreće, bilo da ste sudionik ili

možda slučajni prolaznik. Najzanimljiviji dio je kada naši članovi, nastradali u prometu, pričaju svoju priču o tome kako su nastradali (alkohol, umor, neopreznost,) i o svojoj rehabilitaciji. Svjesni smo kako nije jednostavno izići pred mlade i podsjećati se na tragične događaje. Oni su to shvatili kao svoju obavezu, u nadi da će njihova priča i sudbina potaknuti na razmišljanja. Kada bi kod jednog bar pokrenuli u onoj najvažnijoj sekundi, trenutku, „klik“ u glavi bili bi zadovoljni.

d.) Obilježavanje dana Grada Vukovara - „Moje svjetlo za moj Vukovar“

Vukovar je Grad heroj. Heroj našeg Domovinskog rata. Tome svjedoče stotine poginulih i ranjenih, materijalne štete, izbjeglica. U našem gradu provodimo obilježavanje dana Grada Vukovara. Paljenjem svijeća odaje se pijetet i počast žrtvama Vukovara. Akcija se provodi u suradnji s OŠ „Josip Rupačić“ i SŠ „Jure Kaštelan“ u Omišu, te OŠ „Jesenice“ – Dugi Rat i OŠ „Strožanac“ - Podstrana. Ima i humanitarni aspekt: učenici u školama prikupljaju novčane priloge kojima se pomaže potrebnima u Vukovaru. Ovo je akcija koju želimo nastavljati jer potiče zajedništvo.

e.) Međunarodni dan OSI - 03. Prosinca.

Obilježavamo organiziranjem prigodnog druženja članova s obiteljima, različitim tribinama.

f.) Međunarodni dan volontera 05. Prosinca.

Kroz Udrugu godišnje prođe preko 30 volontera, od djece osnovnoškolske i srednjoškolske dobi i njihovih mentora, do veterana volontera u najboljim godinama. Svi oni svojim volonterskim radom doprinose uspješnom radu udruge, i njihov doprinos je neprocjenjiv. Upravo iz tog razloga, na Balu volontera u organizaciji Regionalnog volonterskog centra Udruge MI, udruga predstavi svoje volontere, te najzaslužnijim volonterima dodijelimo godišnje nagrade za doprinos u volonterskom radu. Posljednjih godina primjećujemo kod članova zainteresiranost za sport. Tome se uvjeravamo kada organiziramo sportska takmičenja i turnire. Najpopularniji je turnir u balotama, kategorija „Točkaši“ i „Štakaši“. Razmišljamo u tom pravcu. Osnivanje sportske sekcije u Udruzi bi bio odgovor na želje i nove izazove naših članova. U tom smislu već smo počeli s prijavljivanjem na EU natječaje, pa ćemo jednom i uspjeti.

8. Informiranje članova i javnosti o radu

U proteklom periodu smo uspostavili odličnu suradnju s medijima! Prije svih je za istaknuti emisiju „Normalan život“ HRT 1 i suradnju s gđom Ana Tomašković, urednicom i voditeljicom. Gđa Ana je posebno oduševljena našom manifestacijom „Narodnim običajima preko prepreka“ zbog svoje jedinstvenosti i prepoznatljivosti, te nas je osim reportaža, već nekoliko puta ugostila u svojoj emisiji. Prilika je to za poželjeti, u jednosatnoj emisiji, progovarati o pozitivnim primjerima prakse, o mogućnostima osoba s invaliditetom, ali i po problemima s kojima se susreću. U više nam je puta „Slobodna Dalmacija“ objavljivala tekstove koji su progovarali o pozitivnim primjerima iz rada udruge, te aktivnostima naših članova. Isto tako smo progovarali i o aktualnim problemima, nekoliko puta smo imali i naslovnice.

Na TV Jadran smo također gostovali u nekoliko emisija „Popodnevna čakula“, Omiška kronika.

Vrlo važan način informiranja i obavještavanja o radu Udruge su društvene mreže. Uspostavili smo i ažuriramo web stranicu www.udruga-agape.hr. kao i stalno ažuriranu Facebook stranicu Uosi Agape koja ima veliki broj pratitelja, kako iz zemlje tako i iz drugih država. Informiranje članova i javnosti također smo obavljali putem plakata (kod organiziranja izleta, druženja, manifestacija).

Petnaest godina djelovanja udruge obilježiti ćemo tiskanjem brošure, kojom ćemo pokušati predstaviti naše raznovrsno djelovanje i rad.

9. Umrežavanje sa srodnim udrugama i ostalim organizacijama civilnog društva na lokalnoj, regionalnoj, državnoj i međunarodnoj razini

- Članica smo Hrvatskog Saveza udruga tjelesnih invalida (HSUTI).
- Udruga je bila član Mreže udruga osoba s invaliditetom Dalmacije (MUOSID). Na žalost Mreža nije opstala i u 2017 godini je prestala s radom.
- Član smo Partnerskog vijeća za izradu Urbane aglomeracije Split
- Članica smo Nacionalne koalicije "Sposoban za rad-Hrvatska" ("Fit for Work Hrvatska") u sklopu europskoga projekta "Fit for Work". To je koalicija koja okuplja predstavnike Ministarstva rada, financija, znanosti i sporta, zdravlja, HZZO-a, Udruge poslodavaca, Odbora za zdravstvo i socijalnu politiku Hrvatskoga sabora, Hrvatskoga reumatološkog društva, Hrvatskoga nacionalnog odbora "Desetljeća kostiju i zglobova", HZJZ-a, Škole narodnoga zdravlja "Andrija Štampar", Udruge bolesnika kao i ostale relevantne subjekte. Koalicija je osnovana kako bi ukazivala na važnost poticanja svijesti o rastućem problemu mišićno-koštanih i reumatskih bolesti i njihova utjecaja na društvo te održavanja zdravlja i radne sposobnosti bolesnika s kroničnim mišićno-koštanim i reumatskim bolestima te očuvanja radnih mjesta, stvaranja fleksibilnijih radnih uvjeta rada, postizanja većega stupnja prevencije te razvijanja komunikacije o tom području.
- Pridružena smo članica Stožera za civilnu zaštitu Grada Omiša. Svojom bazom podataka osoba s invaliditetom, kao i starijih o nemoćnih osoba s našeg područja možemo pridonijeti bržem zbrinjavanju u slučaju ekstremnih situacija. I naše kombi vozilo, jedino prilagođeno na našem području, može se koristiti za potrebe prijevoza u sličnim uvjetima.

10. Suradnja sa srodnim organizacijama i institucijama

Suradnja sa srodnim udrugama je poželjna. Radimo na utvrđivanju zajedničkih strategija, organiziranju druženja kako za voditelje udruga, tako i naših članova. To su udruge iz nekadašnje Mreže udruga osoba s invaliditetom Dalmacije, Društvo Multiple skleroze Split- pri udruzi je osnovan Klub MS (jer imamo zajedničke članove), HSUTI i sl. Na našim manifestacijama („Narodnim običajima preko prepreka“), a i drugim sličnim druženjima pozivat ćemo i dalje udruge sa šireg područja RH kako bi proširili suradnju a i upoznali ih s običajima i vrijednostima našeg kraja. Dobivanjem novog prostora dobili smo i mogućnost kvalitetnije suradnje s organizacijama civilnog društva iz našega grada. I tu se otvaraju nove prilike i ideje za organiziranje zajedničkih aktivnosti što ćemo poticati.

11. Edukacija

Edukacije planiramo za više grupa korisnika , i to:

a.) **Timaska suradnja**-edukacija namijenjena vodstvu udruge, a u svrhu evaluacije rada udruge i izrade plana rada udruge u budućem periodu, upoznavanje s novim politikama vezanim za organizacije civilnog društva, upoznavanje s prioritetima i novim strategijama Vlade RH vezane za osnovne ciljeve djelovanja udruge.

b.) **Edukacija djelatnika udruge**- edukacija administrativnih djelatnika udruge vezano za novosti u poslovanju organizacija civilnog društva uvjetovanih izmjenama i dopunama Zakona, edukacija programskih djelatnika vezano za stjecanje novih znanja i vještina za apliciranje na natječaje fondova EU

c.) **Edukacija korisnika**- razne radionice namijenjene psihofizičkom razvoju osoba s invaliditetom (psihološke radionice, art radionice i sl.).

12. Razmatranje i rješavanje ostalih pitanja od interesa za redovne članove i njihove obitelji iz djelokruga rada Udruge.

Udruga pokriva veliko područje, veći broj Općina. Kako bi rad Udruge bio transparentan, poželjno je da članovi iz svih Općina imaju svog predstavnika u tijelu upravljanja. Također bi trebalo uvrstiti mogućnost bavljenja trgovačkom djelatnosti.

13. Rušenje predrasuda

Jedan od problema kojemu su usmjerene sve naše aktivnosti i usluge je i rušenje predrasuda. Problem je raznovrstan. Kod samih OSI je prisutna stigma, strah i sram od sredine, pa se mire sa svojim stanjem i povlače u četiri zida. Bez volje i želje da se uhvate u koštac s problemima. Tako nisu otežali samo sebi, već i obitelji, a time i široj društvenoj zajednici. Poznata su nam stanja tuge, depresije, omalovažavanja. Treba ih osvijestiti da i oni imaju pravo željeti, te u tom smjeru idu i naše aktivnosti kao što su radionice, izleti, manifestacije i sl. Sljedeći problem je ukazati obiteljima (ako ih ima), i sredini u kojoj živimo da nam nije mjesto u nekom kutu stana, izolirani, sklonjeni da nikom ne smetamo. Mi imamo pravo voljeti, željeti, trebati, imati. Mi ne želimo biti teret. Želimo biti aktivni u svom životu i životu zajednice u skladu s našim mogućnostima. I zapošljavanje osoba s invaliditetom je jedan od problema. Ne samo zbog nedovoljnih uvjeta zapošljavanja samih OSI, nego i zbog njihove nedovoljne zainteresiranosti. Ono što se njima nudi kao rješenje je invalidska mirovina. Naglasak stavljamo posebno na senzibiliziranje mladih prema OSI. Nerazumijevanje stoji iza njihovih pogleda ili neprimjerenih primjedbi. Zato ih trebamo što je moguće više uključivati u naše aktivnosti. U svemu što radimo trebamo biti pozitivni, vidljivi kako bi te predrasude rušili. A njima pretpostaviti bolje i pravednije društvo.

PARTNERSKE ORGANIZACIJE I INSTITUCIJE

Na temelju dosadašnjih iskustava i postignute suradnje i ubuduće planiramo surađivati sa:

- Ministarstvom za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku
- Ministarstvom obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti
- Ministarstvom znanosti i obrazovanja
- Ministarstvo poljoprivrede
- Centar za socijalnu skrb Omiš
- HZZ SDŽ

- Jedinice lokalne samouprave s područja djelovanja Udruge (Grad Omiš, Općine Podstrana, Dugi rat, Šestanovac, Zadvarje)
- EU

GODIŠNJI PLAN RADA

Na osnovi utvrđenog stanja i procjene kapaciteta, a u skladu sa Strateškim planom, donosi se Operativni plan za tekuću godinu. Plan treba sadržavati sve aktivnosti i mjere koje će se u tekućoj godini provoditi. Ako se u tekućoj godini dogodi neka nova okolnost koja Planom nije predviđena, a u skladu je sa Strategijom, Predsjedništvo razmatra i uvrštava je u Plan rada.

PRAĆENJE RADA

Na svakoj Skupštini Udruge se daje na uvid Izvještaj o radu. Izvještaj se daje na raspravu i većinom glasova se treba usvojiti. Tek tada je procjena rada za protekli period verificirana i može se usvajati Plan rada za iduću godinu.